

♣ ASSERTIONES ♣ DE SACRAMENTO EUCHARISTIAE

- 1 **EUCHARISTIA** unum ex septem Ecclesiae sacramentis, eorum omnium potissimum, agno in lege praecepto praeipue figuratum, conuenienti ratione à Christo Domino in ultima cena institutum est, ac homini siue re, siue voto aliquo susceptum, ad salutem necessarium est.
- 2 **HUIUS** materia in pane & vino consistit, nec ob id duplex sed unum censendum est sacramentum, cum una sit utriusque sacramentalis significatio: in pane enim & vino simul spiritalis refectionis, quae per ipsum sacramentum confertur, perfectio significatur: & per utriusque consecrationem, mortis & passionis Christi fit commemoratio.
- 3 **PANIS** non quicumque; sed qui ex tritico, & aqua elementari conficitur, Materia est necessaria: quamuis autem ex precepto Ecclesiae, azymus debeat esse, in quo Christum consecrasse credimus: non tamen est de necessitate, cum verè in fermentato consecrari possit, & olim consecravit Ecclesia.
- 4 **NEC EST** minus necessarium vinum vitis, siue album siue rubrum sit: cui aqua elementaris ex precepto Ecclesiae miscenda est. debet autem in parua quantitate apponi: ita ut in vinum possit facile ante consecrationem conuerti.
- 5 **FORMA** huius sacramenti verbum Christi est, quod sacerdos in persona Christi proferens, panem accipiens, dicit: *Hoc est enim corpus meum, Calicem vero, Hic est calix sanguinis mei, noui, & aeterni, &c.* Haec autem verba licet debeant omnia secundum ritum Ecclesiae exprimi, non tamen omnia de necessitate sacramenti sunt, cum illis solis *Hic est calix sanguinis mei; vel, Hic est sanguis meus, fieri possit consecratio.*
- 6 **HORVM** verborum virtute panis in corpus, vinum in Christi sanguinem ita conuertuntur, ut nec forma nec materia panis aut vini post consecrationem remaneant, sed solum accidentia, tota substantia, non quidem annihilata, sed in Christi corpus & sanguinem ea conuersione mutata, quae conuenienter transubstantiatio dicitur.
- 7 **VNDE** consequitur in hoc Sacramento verè, realiter, ac substantialiter Christum contineri: ideoque sub utralibet specie, totum Christum, Deum & hominem, carne, anima, & sanguine inesse, quamuis non eodem modo. Corpus enim sub speciebus est panis ex vi sacramenti, Anima vero, sanguis, & diuinitas, ratione concomitantia: porro sub speciebus vini sanguis ex vi sacramenti, Reliquaratione concomitantia habentur.
- 8 **NEC** existimandum est ob id sine sua quantitate Christum illic esse, quod sub parua quantitate contineatur: verè enim totam suam quantitatem seruat, quamuis non adsit per modum quantitatis, non enim ad specierum diuisionem Christus diuiditur, sed integer manet sub qualibet speciei parte, diuisione facta, sicut ante diuisionem.
- 9 **IMO** nec illic per modum loci est, nec modo passibili: nec oculo corporeo videri, aut circumstantes videre citra miraculum potest; ad motum tamen specierum localem per accidens mouetur.
- 10 **ACCIDENTIA** haec panis & vini, quae species dicuntur, conuersione facta, non in subiecto, sed perse manent: dimensionibus quidem omnino perse, reliquis verò, in ipsis immixtione cohererentibus. In his porro mutationes possunt accidere: quia pati valent & agere non secus, atque si suo inessent subiecto, nec solum actione ac passione accidentali, sed & substantiali.
- 11 **CVM** autem mutatio fit substantialis, Deus nouam materiam partem creando sapit, & in eodem instanti, quo creatur à naturali ingente forma educitur, nouaque producit substantia: hoc etiam modo species haec comedentis substantiam nutriunt & augent.
- 12 **CVM** primum talis producit substantia, corpus & sanguis Christi, sub illis speciebus desinunt esse: unicuiqueque est temporis instans, quo totum hoc fit. ut enim unico instanti desinit panis, seu vini substantia & illic fuit Christus; ita & unico instanti noua substantia fit, & illic desinit esse Christus.
- 13 **ANTE** talem tamen mutationem permanentem Christus sub speciebus adest: unde sacramentum hoc non in usu, sicut alia sacramenta, sed in materia consecratione consistit: quamuis, dum sumitur, similem sacramentorum aliorum sortiatur rationem.
- 14 **MERITO** ergo ab Ecclesia in decenti & sacro loco, tum in infirmorum usum, tum in continuam fidelium venerationem, deuotionem, & tutelam perpetuò asseruatur. Cumque commune, & insigne sit Christi beneficium, conuenientissime festum Corporis Christi institutum est, in quo totus simul populus tantum, & tam commune recognoscat beneficium, & in ipso beneficii laudet & adoret auctorem.
- 15 **SACRAMENTVM** hoc dignè sumentibus gratiam donat, feruorem charitatis accendit, actualem generat deuotionem, poena temporalis pro peccatis remissis debita partem remittit, venialium consequitur remissionem peccatorum, & mortalium etiam maculas quandoque delet.
- 16 **HIC** autem dignè sumit, qui morali facta diligentia, nullus sibi peccati mortalis est conscius: nec cum affectu alicuius venialis accedit: hoc tamen secundum non prorsus est necessarium, nisi ad plenum sacramenti effectum consequendum. Siquidem qui cum venialis affectu accederet, si conscientia mortalis non esset, actuali feruore gratiae, non habitu, priuaretur.
- 17 **AT QVI** cum conscientia mortalis accederet, licet erronea, peccaret mortaliter, iudiciumque sibi manducaret, sicut & is, qui mortalis commissi confessionem non praemitteret, quantumuis contritus; urgente tamen necessitate, cum confessoris copia non esset, posset cum proposito confitendi accedere, dum, cum primò copiam confessoris habuerit, confiteretur.
- 18 **INFANTIBVS** non debet hoc sacramentum ministrari: quamuis, si ministraretur, suum in ipsis consequeretur effectum, peccante tamen ministrante: adultis autem, si peccatores publici fuerint, ante publicam poenitentiam, nisi in mortis articulo, non est ministrandum. Amentium vero, qui nullum unquam habuerunt rationis usum, eadem est, ac infantium ratio: qui verò habuerunt, si rationis compotes existentes aliquo modo deuotos se erga hoc sacramentum ostenderint, non est ipsis in necessitate denegandum.
- 19 **PECCATORI** autem occulto; publice tamen petenti Eucharistia non est neganda, etiam extra necessitatem, si qui ministrat, proprius est Parochus, si verò non est, nullumque sequitur circumstantium scandalum, negari potest; debent autem omnes ab omni cibo & potu ieiunium ad huius sacramenti perceptionem accedere, nisi grauis imminens infirmitas aliud postulet.
- 20 **EUCHARISTIA**, praeterquam à sacerdote in missa, sub specie tantum panis sumenda est, nisi ab ijs, quibus sedes Apostolica concessit. Non enim de iure diuino est, sub una aut sub utraque, simul specie communicare, sed Ecclesia determinatione à Christo Domino hoc est relictum, unde varijs temporibus varios etiam in hac parte Ecclesia obseruauit ritus.
- 21 **NEC** huic communioni sub una tantum specie illa verba Domini Ioannis 6. Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis, contradicunt: utcumque enim huiusmodi verba intelligantur modus tamen sub una vel sub utraque specie communicandi, in eis non determinatur.
- 22 **NEC** etiam minorem sacramenti fructum fideles percipiunt eo quod sub una tantum communicent specie: cum non minor, quantum est ex parte sacramenti, gratia detur sub una, quam sub utraque; sumenti. Virtus enim, quae gratia est causa, tanta in una, quanta in utraque est specie: quamuis sacramenti significatio tota non ita in una sola sit specie.
- 23 **QVAMVIS** ex se melius sit reuerenter accedere ad communionem quam ex eadem reuerentia abstinere, tamen semel in anno idque tempore paschatis omnes ab annis discretionis, ex precepto Ecclesiae, tenentur communicare. hoc autem non prohibet, quin saluberrimum sit consilium, octonis, aut quindenis diebus ad Eucharistiam sumendam se disponere.
- 24 **CHRISTVS** in ultima cena non solum hoc sacramentum instituit, sed etiam suum corpus & sanguinem, sub eodem sacramento sumpsit, & Apostolis tradidit, imò & ipsi Iudaei à tali non repulsi participatione, ne occultum omnibus manifestaret peccatorem, & ut à tanta eius oblatione tam larga clementia & tanto beneficio conuerteret.
- 25 **CORPVS** tamen & sanguis quae, tum dedit, passibilia quidem in se erant, quamuis modo impassibili sub speciebus continerentur: quae verò nunc nobis dantur, & in se impassibilia, & modo impassibili communicantur: quia tunc nondum passus & mortuus, carnem habebat mortalem: à mortuis verò resurgens, amplius non moritur, nec mors illi ultra dominabitur.
- 26 **HUIVS** tanti mysterij consecratio ad solum pertinet sacerdotem, qui licet iniquus, degradatus, excommunicatus, alioque ecclesiastico impedimento sit irretitus, consecrabit quidem, si id attentet, in tali tamen consecratione grauer peccabit. nec solum unus, sed plures possunt unam eandemque materiam, simul verba proferentes, consecrare, ut moris est apud multas Ecclesias, in ordinatione sacerdotum, quae consuetudo reprehendenda non est, sed potius laudanda.
- 27 **DISPENSATIO** etiam huius mysterij ex officio solum spectat ad sacerdotem non quemcumque, sed curam animarum habentem, quamuis ex commissione simplici sacerdoti, imò & ordini inferiori concedi possit: olimque tam sanguinis, quam corporis dispensatio, frequentius tamen sanguinis, Diacono concedebatur.
- 28 **TENETVR** autem sacerdos utramque speciem consecrare, & sub utraque specie post consecrationem Eucharistiam sumere; idque iure diuino; si tamen una species sola consecratur, tenebit consecratio; nec enim unius speciei ex alterius pendet consecratione: graue tamen peccatum contraheret, qui quouis modo id facere auderet.

ASSERTIONE
DE SACRAMENTO
EUCCHARISTIAE

42

A. 1483

1. ENCHIRIDION...
2. HINC...
3. HINC...
4. HINC...
5. HINC...
6. HINC...
7. HINC...
8. HINC...
9. HINC...
10. HINC...
11. HINC...
12. HINC...
13. HINC...
14. HINC...
15. HINC...
16. HINC...
17. HINC...
18. HINC...
19. HINC...
20. HINC...
21. HINC...
22. HINC...
23. HINC...
24. HINC...
25. HINC...
26. HINC...
27. HINC...
28. HINC...
29. HINC...
30. HINC...
31. HINC...
32. HINC...
33. HINC...
34. HINC...
35. HINC...
36. HINC...
37. HINC...
38. HINC...
39. HINC...
40. HINC...
41. HINC...
42. HINC...
43. HINC...
44. HINC...
45. HINC...
46. HINC...
47. HINC...
48. HINC...
49. HINC...
50. HINC...
51. HINC...
52. HINC...
53. HINC...
54. HINC...
55. HINC...
56. HINC...
57. HINC...
58. HINC...
59. HINC...
60. HINC...
61. HINC...
62. HINC...
63. HINC...
64. HINC...
65. HINC...
66. HINC...
67. HINC...
68. HINC...
69. HINC...
70. HINC...
71. HINC...
72. HINC...
73. HINC...
74. HINC...
75. HINC...
76. HINC...
77. HINC...
78. HINC...
79. HINC...
80. HINC...
81. HINC...
82. HINC...
83. HINC...
84. HINC...
85. HINC...
86. HINC...
87. HINC...
88. HINC...
89. HINC...
90. HINC...
91. HINC...
92. HINC...
93. HINC...
94. HINC...
95. HINC...
96. HINC...
97. HINC...
98. HINC...
99. HINC...
100. HINC...